

WELKE WETGEVING
Bureau voor Belgische Zaken (BBZ)

Sociale Verzekeringsbank *voor het leven*

Inhoudsopgave

VOORWOORD	2
INLEIDING	3
SCHEMATISCH OVERZICHT	4
Wonen in Nederland	4
Wonen in België	5
WETTEKSTEN	6
Artikelen 13 tot en met 17 Verordening (EEG) nr. 1408/71	6
Artikelen 10 tot en met 14 Verordening (EEG) nr. 574/72	13
Bijlage VII Verordening (EEG) nr. 1408/71	19
BEGRIPPEN	20
Europa	20
Nederland	22
België	24
ADRESSEN	26

Voorwoord

Nationale en internationale wetgeving wordt voortdurend aangepast aan de tijd waarin we leven. Een tijd waarin we ons steeds minder laten beperken door landsgrenzen en steeds meer de voordelen van het wonen of werken buiten de grenzen ontdekken. Een tijd waarin het, door de ontwikkelingen in de automatisering, steeds minder uitmaakt waar we wonen om ons werk te kunnen doen. We gaan daardoor andere prioriteiten stellen en hebben daarbij behoefte aan veel informatie. Goed, snel en betrouwbaar.

Onze brochure “Welke Wetgeving” is inmiddels een begrip in “grensarbeidersland”. Daar is BBZ trots op. Voor u ligt een geheel vernieuwde versie. Deze versie is aangepast aan de laatste ontwikkelingen en uitgebreid met een aantal begrippen. “Welke Wetgeving” is daardoor nog meer een leidraad bij het vaststellen van de toepasselijke wetgeving bij vele verschillende grensoverschrijdende situaties rond de Nederlands-Belgische grens.

Inleiding

“Welke Wetgeving” is een leidraad door de doolhof van de Europese regelgeving voor de sociale zekerheid.

Tussen België en Nederland zijn vele woon-werksituaties denkbaar. In hoofdstuk Woon-werksituaties treft u een overzicht van de situaties die het meest voor komen. Voor iedere situatie is vastgesteld welke socialezekerheidswetgeving van toepassing is: de wetgeving van België of Nederland dan wel de wetgeving van beide landen.

De toe te passen wetgeving volgt uit de zogenaamde ‘aanwijsregels’ zoals opgenomen in artikel 13 tot en met 17 van de Europese Verordening 1408/71. In het overzicht staat dan ook bij iedere situatie een verwijzing naar één van deze artikelen.

Het hoofdstuk Wetteksten biedt een weergave van de tekst van artikel 13 tot en met 17.

Met ingang van 2006 zijn ook de toepassingsartikelen 10 tot en met 14 van Verordening 574/72 opgenomen. Deze artikelen geven u inzicht in de, veelal administratieve, verplichtingen waaraan moet worden voldaan. Zo is het vaak nodig om een ‘verklaring betreffende de toepasselijke wetgeving’ (formulier E 101) aan te vragen bij het bevoegde overheidsorgaan in België of Nederland. De contactgegevens van deze organen, treft u achterin de brochure aan onder het hoofdstuk Adressen.

Ten slotte vindt u in het hoofdstuk Begrippen de definities van een aantal belangrijke begrippen.

Schematisch overzicht

WONEN IN NEDERLAND

Situatie	Beroepswerkzaamheden in:		Toepasselijke wetgeving:	Wettelijke grondslag
	Nederland	België		
				Verordening 1408/71, artikel
1	-	werknemer	Belgische wetgeving voor werknemers	13 lid 2 sub a
2	-	zelfstandige	Belgisch sociaal statuut voor de zelfstandigen	13 lid 2 sub b
3	-	werknemer en zelfstandige	Belgische wetgeving voor werknemer én Belgisch sociaal statuut voor de zelfstandigen	13 lid 2 sub a en b
4	werknemer	zelfstandige	Nederlandse wetgeving én Belgisch sociaal statuut voor de zelfstandigen	14 quater sub b juncto bijlage VII
5	werknemer en zelfstandige	zelfstandige	Nederlandse wetgeving	14 quater sub b
6	zelfstandige	zelfstandige	Nederlandse wetgeving (volksverzekeringen)	14 bis lid 2
7	zelfstandige	werknemer	Belgische wetgeving voor werknemers én Belgisch sociaal statuut voor de zelfstandigen	14 quater sub a
8	zelfstandige	werknemer en zelfstandige	Belgische wetgeving voor werknemers én Belgisch sociaal statuut voor de zelfstandigen	14 quater sub a
9	werknemer	werknemer	Volledig Nederlandse wetgeving	14 lid 2 sub b onder i
10	werknemer en zelfstandige	werknemer	Nederlandse wetgeving	14 quater sub a
11	werknemer	werknemer en zelfstandige	Nederlandse wetgeving voor de activiteit als werknemer in Nederland en België en Belgisch sociaal statuut voor de zelfstandigen voor de activiteit als zelfstandige	14 quater sub b juncto Bijlage VII-1
12	werknemer en zelfstandige	werknemer en zelfstandige	Nederlandse wetgeving	14 quater sub b
13	ambtenaar uitgezonden naar EU-lidstaat		Nederlandse wetgeving	13 lid 2 sub d
14	ambtenaar	werknemer	Nederlandse wetgeving	14 lid 2 sub b
15	ambtenaar	ambtenaar in bijzonder stelsel	Belgische en Nederlandse wetgeving	14 septies
16	werknemer of zelfstandige	ambtenaar in bijzonder stelsel	Belgische wetgeving	14 sexies
17	ambtenaar	zelfstandige	Nederlandse wetgeving voor de activiteit als ambtenaar én Belgisch sociaal statuut voor de zelfstandigen voor de activiteit als zelfstandige	14 quater sub b juncto Bijlage VII-1

WONEN IN BELGIË

Situatie	Beroepswerkzaamheden in:		Toepasselijke wetgeving:	Wettelijke grondslag
	Nederland	België		
				Verordening 1408/71, artikel
18	-	werknemer en zelfstandige	Belgische wetgeving voor werknemers én Belgisch sociaal statuut voor de zelfstandigen	13 lid 2 sub a en b
19	werknemer	-	Nederlandse wetgeving	13 lid 2 sub a
20	zelfstandige	-	Nederlandse wetgeving (volksverzekeringen)	13 lid 2 sub b
21	werknemer en zelfstandige	-	Nederlandse wetgeving	13 lid 2 sub a en b
22	werknemer	zelfstandige	Nederlandse wetgeving én Belgisch sociaal statuut voor de zelfstandigen	14 quater sub b juncto bijlage VII-1
23	werknemer en zelfstandige	zelfstandige	Nederlandse wetgeving voor de activiteit als werknemer en Belgisch sociaal statuut voor de zelfstandigen voor de activiteit als zelfstandige in Nederland en België	14 quater sub b juncto bijlage VII-1
24	zelfstandige	zelfstandige	Belgisch sociaal statuut voor de zelfstandigen	14 bis lid 2
25	zelfstandige	werknemer	Belgische wetgeving voor werknemers én Belgisch sociaal statuut voor de zelfstandigen	14 quater sub a
26	zelfstandige	werknemer en zelfstandige	Belgische wetgeving voor werknemers én Belgisch sociaal statuut voor de zelfstandigen	14 quater sub a
27	werknemer	werknemer	Belgische wetgeving voor werknemers	14 lid 2 sub b onder i
28	werknemer en zelfstandige	werknemer	Belgische sociaal statuut voor de zelfstandigen én Belgische wetgeving voor werknemers voor de activiteit als werknemer in Nederland en België	14 quater sub a
29	werknemer	werknemer en zelfstandige	Belgische wetgeving voor werknemers voor de activiteit als werknemer in Nederland en België én Belgisch sociaal statuut voor de zelfstandigen voor de activiteit als zelfstandige	14 quater sub b juncto bijlage VII-1
30	werknemer en zelfstandige	werknemer en zelfstandige	Belgische wetgeving	14 quater sub b
31	-	ambtenaar uitgezonden naar EU-lidstaat	Belgische wetgeving	13 lid 2 sub d
32	werknemer of zelfstandige	ambtenaar in bijzonder stelsel	Belgische wetgeving	14 sexies
33	ambtenaar	ambtenaar in bijzonder stelsel	Belgische en Nederlandse wetgeving	14 septies
34	ambtenaar	werknemer	Belgische wetgeving	14 lid 2 sub b
35	ambtenaar	zelfstandige	Nederlandse wetgeving voor de activiteit als ambtenaar en Belgisch sociaal statuut voor de zelfstandigen	14 quater sub b juncto bijlage VII-1
36	ambtenaar	werknemer en zelfstandige	Belgische wetgeving voor werknemers voor de activiteit als ambtenaar in Nederland en werknemer in België én Belgisch sociaal statuut voor de zelfstandigen voor de activiteit als zelfstandige	14 quater sub b juncto bijlage VII-1

Wetteksten

ARTIKELN 13 TOT EN MET 17 VERORDENING (EEG) NR. 1408/71

Vaststelling van de toe te passen wetgeving

Artikel 13

Algemene regels

1. Onder voorbehoud van de artikelen 14 quater en 14 septies zijn degenen op wie deze verordening van toepassing is, slechts aan de wetgeving van één enkele lidstaat onderworpen. De toe te passen wetgeving wordt overeenkomstig de bepalingen van deze titel vastgesteld.
2. Onder voorbehoud van de artikelen 14 tot en met 17:
 - a) is op degene die op het grondgebied van een Lid-Staat werkzaamheden in loondienst uitoefent, de wetgeving van die Staat van toepassing zelfs indien hij op het grondgebied van een andere Lid-Staat woont of indien de zetel van de onderneming of het domicilie van de werkgever waarbij hij werkzaam is, zich bevindt op het grondgebied van een andere Lid-Staat;
 - b) is op degene die op het grondgebied van een Lid-Staat werkzaamheden anders dan in loondienst uitoefent, de wetgeving van die Staat van toepassing zelfs indien hij op het grondgebied van een andere Lid-Staat woont;
 - c) is op degene die zijn beroepswerkzaamheden uitoefent aan boord van een zeeschip dat onder de vlag van een Lid-Staat vaart, de wetgeving van die Staat van toepassing;
 - d) is op ambtenaren en met hen gelijkgestelden, de wetgeving van toepassing van de Lid-Staat waaronder de dienst waarbij zij werkzaam zijn, ressorteert;
 - e) is op degene die wordt opgeroepen of opnieuw wordt opgeroepen voor militaire dienst of vervangende burgerdienst in een Lid-Staat, de wetgeving van die Staat van toepassing. Indien toepassing van deze wetgeving afhankelijk is van het vervullen van tijdvakken van verzekering vóór de opkomst in of na het verlaten van de militaire of de vervangende burgerdienst, worden de tijdvakken van verzekering welke krachtens de wetgeving van een andere Lid-Staat zijn vervuld, voor zover nodig, in aanmerking genomen alsof het tijdvakken van verzekering betrof, vervuld krachtens de wetgeving van eerstbedoelde Staat. De werknemer of zelfstandige die voor militaire dienst of vervangende burgerdienst wordt opgeroepen of opnieuw wordt opgeroepen, behoudt de hoedanigheid van werknemer of zelfstandige;
 - f) is op degene die ophoudt onderworpen te zijn aan de wettelijke regeling van een Lid-Staat zonder dat hij op grond van één van de in de voorgaande punten genoemde regels of van één van de in de artikelen 14 tot en met 17 bedoelde uitzonderingen of bijzondere regels aan de wettelijke regeling van een andere Lid-Staat wordt onderworpen, de wettelijke regeling van toepassing van de Lid-Staat op het grondgebied waarvan hij woont overeenkomstig de bepalingen van deze wettelijke regeling alleen.

Zie artikel
10 quater
Vo. 574/72

Zie artikel
10 ter
Vo. 574/72

Artikel 14**Bijzondere regels voor personen in loondienst, met uitzondering van zeelieden**

Ten aanzien van de toepassing van de in artikel 13, lid 2, onder a), neergelegde regel gelden de volgende uitzonderingen en bijzonderheden:

1. a) Op degene die op grondgebied van een Lid-Staat werkzaamheden in loondienst verricht voor een onderneming waaraan hij normaal verbonden is, en door deze onderneming gedetacheerd wordt op het grondgebied van een andere Lid-Staat teneinde aldaar voor haar rekening arbeid te verrichten, blijft de wetgeving van eerstbedoelde Lid-Staat van toepassing, mits de te verwachten duur van die arbeid niet meer dan twaalf maanden bedraagt en hij niet wordt uitgezonden ter vervanging van een andere persoon wiens detachering beëindigd is.
 - b) Indien de te verrichten arbeid door onvoorziene omstandigheden de oorspronkelijk voorziene tijdsduur overschrijdt en meer dan twaalf maanden duurt, blijft de wetgeving van eerstbedoelde Lid-Staat van toepassing tot aan de beëindiging van die arbeid, mits de bevoegde autoriteit van de Lid-Staat op het grondgebied waarvan de betrokkene gedetacheerd is, of het door deze autoriteit aangewezen lichaam, hiervoor toestemming verleent; deze toestemming moet vóór het einde van het oorspronkelijke tijdvak van twaalf maanden worden aangevraagd. Deze toestemming mag echter niet voor een langer tijdvak dan twaalf maanden worden verleend.
2. Op degene die op het grondgebied van twee of meer Lid-Staten werkzaamheden in loondienst pleegt uit te oefenen, wordt de toepasselijke wetgeving als volgt vastgesteld:

Zie artikel 11
Vo. 574/72

- a) op degene die behoort tot het rijdend, varend of vliegend personeel van een onderneming welke voor rekening van anderen of voor eigen rekening internationaal vervoer van personen of goederen per spoor, over de weg, door de lucht of over de binnenwateren verricht en op het grondgebied van een Lid-Staat haar zetel heeft, is de wetgeving van laatstbedoelde Staat van toepassing. Niettemin:
 - i) is op degene die werkzaam is bij een filiaal of een vaste vertegenwoordiging welke die onderneming heeft op het grondgebied van een andere Lid-Staat dan die, op het grondgebied waarvan zij haar zetel heeft, de wetgeving van de Lid-Staat op het grondgebied waarvan zich dat filiaal of die vaste vertegenwoordiging bevindt, van toepassing;
 - ii) is op degene die in hoofdzaak werkzaam is op het grondgebied van de Lid-Staat waar hij woont, de wetgeving van die Staat van toepassing, zelfs indien de onderneming waarbij hij werkzaam is, noch haar zetel, noch een filiaal, noch een vaste vertegenwoordiging op dit grondgebied heeft;
- b) op andere personen dan die bedoeld onder a) is van toepassing:
 - i) de wetgeving van de Lid-Staat op het grondgebied waarvan zijn wonen, indien zij een deel van hun werkzaamheden op dit grondgebied uitoefenen of indien zij verbonden zijn aan meer dan één onderneming of meer dan één werkgever die hun zetel of domicilie op het grondgebied van verschillende Lid-Staten hebben;
 - ii) de wetgeving van de Lid-Staat op het grondgebied waarvan de zetel van de onderneming of het domicilie van de werkgever waarbij zij werkzaam zijn, zich bevindt, indien zij niet wonen op het grondgebied van een der Staten waar zij hun werkzaamheden uitoefenen.

Zie artikel
12 bis
Vo. 574/72

Zie artikel 12 bis
Vo. 574/72

3. Op degene die op het grondgebied van een Lid-Staat werkzaamheden in loondienst uitoefent voor een onderneming waarvan de zetel op het grondgebied van een andere Lid-Staat gevestigd is, terwijl de gemeenschappelijke grens van die Staten door die onderneming loopt, is de wetgeving van de Lid-Staat op het grondgebied waarvan deze onderneming haar zetel heeft, van toepassing.

Artikel 14 bis

Bijzondere regels voor personen die anders dan in loondienst werkzaam zijn, met uitzondering van zeelieden

Zie artikel 11 bis
Vo. 574/72

Ten aanzien van de in artikel 13, lid 2, onder b), neergelegde regel gelden de volgende uitzonderingen en bijzonderheden:

1. a) Op degene die op het grondgebied van een Lid-Staat gewoonlijk werkzaamheden anders dan in loondienst uitoefent en op het grondgebied van een andere Lid-Staat arbeid verricht, blijft de wetgeving van eerstbedoelde Lid-Staat van toepassing, mits de te verwachten duur van die arbeid niet meer dan twaalf maanden bedraagt.

Zie artikel 11 en 11 bis
Vo. 574/72

b) Indien de te verrichten arbeid door onvoorziene omstandigheden de oorspronkelijk voorziene tijdsduur overschrijdt en meer dan twaalf maanden duurt, blijft de wetgeving van eerstbedoelde Staat van toepassing tot aan de beëindiging van die arbeid, mits de bevoegde autoriteit van deze Lid-Staat naar het grondgebied waarvan de betrokkene zich heeft begeven om die arbeid te verrichten, of het door deze autoriteit aangewezen lichaam, hiervoor toestemming verleent; deze toestemming moet vóór het einde van het oorspronkelijke tijdvak van twaalf maanden worden aangevraagd. Deze toestemming mag echter niet voor een langer tijdvak dan twaalf maanden worden verleend.

Zie artikel 12 bis
Vo. 574/72

2. Op degene die gewoonlijk op het grondgebied van twee of meer Lid-Staten werkzaamheden anders dan in loondienst uitoefent, is de wetgeving van de Lid-Staat van toepassing op het grondgebied waarvan hij woont, indien hij een deel van zijn werkzaamheden op het grondgebied van die Lid-Staat uitoefent. Indien hij geen werkzaamheden uitoefent op het grondgebied van de Lid-Staat waar hij woont, is de wetgeving van de Lid-Staat van toepassing op het grondgebied waarvan hij zijn hoofdwerkzaamheden verricht. De criteria ter bepaling van de hoofdwerkzaamheden zijn vastgesteld bij de in artikel 98 bedoelde verordening.

Zie artikel 12 bis
Vo. 574/72

3. Op degene die werkzaamheden anders dan in loondienst uitoefent in een onderneming waarvan de zetel zich op het grondgebied van een Lid-Staat bevindt, terwijl de gemeenschappelijke grens van die twee Lid-Staten door die onderneming loopt, is de wetgeving van de Lid-Staat op het grondgebied waarvan deze onderneming haar zetel heeft, van toepassing.

Zie artikel 12 bis
Vo. 574/72

4. Indien het, krachtens de wetgeving die op een persoon van toepassing zou moeten zijn overeenkomstig het bepaalde in de punten 2 en 3, niet mogelijk is dat die persoon zich, zelfs op vrijwillige basis, aansluit bij een stelsel van ouderdomsverzekering, is de betrokkene onderworpen aan de wetgeving van de andere Lid-Staat die onafhankelijk van deze bepalingen op hem van toepassing zou zijn of, wanneer daardoor de wetgevingen van twee of meer Lid-Staten op hem van toepassing zouden zijn, aan de wetgeving die in onderlinge overeenstemming tussen deze Lid-Staten of hun bevoegde autoriteiten is vastgesteld.

Artikel 14 ter**Bijzondere regels voor zeelieden**

Ten aanzien van de in artikel 13, lid 2, onder c), neergelegde regel gelden de volgende uitzonderingen en bijzonderheden:

Zie artikel 11
Vo. 574/72

1. Op degene die werkzaamheden in loondienst uitoefent voor een onderneming waaraan hij normaal verbonden is, hetzij op het grondgebied van een Lid-Staat, hetzij aan boord van een zeeschip dat onder de vlag van een Lid-Staat vaart, en die door deze onderneming wordt gedetacheerd om voor haar rekening arbeid te verrichten aan boord van een zeeschip dat onder de vlag van een andere Lid-Staat vaart, blijft de wetgeving van eerstbedoelde Lid-Staat van toepassing onder de in artikel 14, punt 1, gestelde voorwaarden.
2. Op degene die gewoonlijk werkzaamheden anders dan in loondienst uitoefent, hetzij op het grondgebied van een Lid Staat, hetzij aan boord van een zeeschip dat onder de vlag van een Lid-Staat vaart, en voor eigen rekening arbeid verricht aan boord van een zeeschip dat onder de vlag van een andere Lid-Staat vaart, blijft de wetgeving van eerstbedoelde Lid-Staat van toepassing onder de in artikel 14 bis, punt 1, gestelde voorwaarden.
3. Op degene die zijn beroepswerkzaamheden gewoonlijk niet op zee uitoefent, maar arbeid verricht in de territoriale wateren of in een haven van een Lid-Staat, op een zeeschip dat onder de vlag van een andere Lid-Staat vaart en dat zich in deze territoriale wateren of in deze haven bevindt, zonder tot de bemanning van dat schip te behoren, is de wetgeving van eerstbedoelde Lid-Staat van toepassing.
4. Op degene die werkzaamheden in loondienst uitoefent aan boord van een zeeschip dat onder de vlag van een Lid-Staat vaart en voor die werkzaamheden wordt beloond door een onderneming of een persoon die haar zetel of zijn domicilie op het grondgebied van een andere Lid-Staat heeft, is de wetgeving van laatstbedoelde Staat van toepassing, indien hij zijn woonplaats op het grondgebied van die Staat heeft; de onderneming of degene die het loon betaalt, wordt voor de toepassing van genoemde wetgeving als werkgever aangemerkt.

Zie artikel
11 bis
Vo. 574/72

Artikel 14 quater**Bijzondere regels voor personen die gelijktijdig werkzaamheden in loondienst en werkzaamheden anders dan in loondienst op het grondgebied van verschillende Lid-Staten uitoefenen**

Op degene die gelijktijdig werkzaamheden in loondienst en werkzaamheden anders dan in loondienst op het grondgebied van verschillende Lid-Staten uitoefent:

Zie artikel
12 bis
Vo. 574/72

- a) is, onder voorbehoud van het bepaalde onder b), de wetgeving van toepassing van de Lid-Staat op het grondgebied waarvan hij werkzaamheden in loondienst uitoefent of, wanneer hij dergelijke werkzaamheden op het grondgebied van twee of meer Lid-Staten uitoefent, de wetgeving die wordt vastgesteld overeenkomstig artikel 14, punt 2 of punt 3;
- b) zijn in de in bijlage VII genoemde gevallen van toepassing:
 - de wetgeving van de Lid-Staat op het grondgebied waarvan hij werkzaamheden in loondienst uitoefent waarbij, wanneer hij dergelijke werkzaamheden op het grondgebied van twee of meer Lid-Staten uitoefent, deze wetgeving wordt vastgesteld overeenkomstig artikel 14, punt 2 of punt 3, en

- de wetgeving van de Lid-Staat op het grondgebied waarvan hij werkzaamheden anders dan in loondienst uitoefent waarbij, wanneer hij dergelijke werkzaamheden op het grondgebied van twee of meer Lid-Staten uitoefent, deze wetgeving wordt vastgesteld overeenkomstig artikel 14 bis, punt 2, punt 3 of punt 4.

Artikel 14 quinquies

Diverse bepalingen

1. De in artikel 14, punten 2 en 3, artikel 14 bis, punten 2, 3 en 4, artikel 14 quater, onder a), en artikel 14 sexies bedoelde persoon wordt voor de toepassing van de wetgeving welke is vastgesteld overeenkomstig deze bepalingen, aangemerkt alsof hij zijn volledige beroepswerkzaamheden uitoefende op het grondgebied van de betrokken lidstaat.
2. Voor de vaststelling van de hoogte van de premie voor zelfstandigen ingevolge de wetgeving van de Lid-Staat op het grondgebied waarvan de in artikel 14 quater, onder b), bedoelde persoon werkzaamheden anders dan in loondienst uitoefent, wordt deze persoon behandeld alsof hij zijn werkzaamheid in loondienst eveneens op het grondgebied van deze Lid-Staat uitoefende.
3. Indien de wetgeving van een Lid Staat bepaalt dat de pensioen- of rentetrekker, ook al verricht hij beroepswerkzaamheden, niet verplicht verzekerd is uit hoofde van deze werkzaamheden, dan is deze bepaling eveneens van toepassing op de pensioen- of rentetrekker, die zijn pensioen of rente heeft verworven op grond van de wetgeving van een andere Lid-Staat, tenzij de betrokkene bij het door de bevoegde autoriteit van de eerste Lid-Staat aangewezen orgaan, vermeld in bijlage 10 bij de in artikel 98 bedoelde verordening uitdrukkelijk verzoekt tot de verplichte verzekering te worden toegelaten.

Artikel 14 sexies

Bijzondere regels voor personen die in een bijzonder stelsel voor ambtenaren verzekerd zijn en gelijktijdig werknemer en/of zelfstandige zijn op het grondgebied van een of meer andere lidstaten

Zie artikel
12 ter
Vo. 574/72

Personen die in de ene lidstaat ambtenaar of met hen gelijkgestelden zijn en in een bijzonder stelsel voor ambtenaren verzekerd zijn, en gelijktijdig werknemer en/of zelfstandige zijn op het grondgebied van een of meer andere lidstaten, vallen onder de wetgeving van de lidstaat waar zij verzekerd zijn in een bijzonder stelsel voor ambtenaren.

Artikel 14 septies

Bijzondere regels voor ambtenaren die gelijktijdig in meer dan een lidstaat werken en in een van deze lidstaten verzekerd zijn in een bijzonder stelsel

Zie artikel
12 ter
Vo. 574/72

Personen die gelijktijdig in twee of meer lidstaten als ambtenaar of met hen gelijkgestelden werkzaam zijn en die in ten minste een van deze lidstaten in een bijzonder stelsel voor ambtenaren verzekerd zijn, vallen onder de wetgeving van elk van deze lidstaten.

Artikel 15**Regels betreffende de vrijwillige of vrijwillig voortgezette verzekering**

1. De artikelen 13 tot en met 14 quinquies zijn niet van toepassing op de vrijwillige of de vrijwillig voortgezette verzekering, tenzij voor één van de in artikel 4 bedoelde takken van sociale zekerheid in een Lid-Staat slechts een stelsel van vrijwillige verzekering bestaat.
2. Ingeval de toepassing van de wetgevingen van twee of meer Lid-Staten leidt tot gelijktijdige aansluiting:
 - bij een stelsel van verplichte verzekering en bij één of meer stelsels van vrijwillige of vrijwillig voortgezette verzekering, is op de betrokkene uitsluitend het stelsel van verplichte verzekering van toepassing;
 - bij twee of meer stelsels van vrijwillige of vrijwillig voortgezette verzekering, kan de betrokkene slechts worden toegelaten tot het stelsel van vrijwillige of vrijwillig voortgezette verzekering waarvoor hij heeft gekozen.
3. Wat invaliditeit, ouderdom en overlijden (pensioenen) betreft, kan de betrokkene evenwel worden toegelaten tot de vrijwillige of de vrijwillig voortgezette verzekering van een Lid-Staat, zelfs indien hij verplicht verzekerd is krachtens de wetgeving van een andere Lid-Staat, voor zover deze gelijktijdige aansluiting in de eerste Lid-Staat uitdrukkelijk of stilzwijgend wordt toegelaten.

Artikel 16**Bijzondere regels inzake het bediende personeel van diplomatieke zendingen en consulaire posten alsmede de hulpfunctionarissen van de Europese Gemeenschappen**

1. Artikel 13, lid 2, onder a), is van toepassing op leden van het bedienende personeel van diplomatieke zendingen of consulaire posten en op de particuliere bedienden in dienst van ambtenaren van deze zendingen of posten.
2. Niettemin mogen de in lid 1 bedoelde werknemers die onderdaan zijn van de Lid-Staat welke zendstaat is, kiezen voor de toepassing van de wetgeving van die Staat. Dit keuzerecht kan aan het einde van ieder kalenderjaar opnieuw worden uitgeoefend en heeft geen terugwerkende kracht.
3. De hulpfunctionarissen van de Europese Gemeenschappen mogen met betrekking tot andere bepalingen dan die betreffende de kinderbijslag, waarvoor een bijzondere regeling geldt, kiezen tussen toepassing van de wetgeving van de Lid-Staat op het grondgebied waarvan zij werkzaam zijn, en toepassing van de wetgeving van de Lid-Staat waaraan zij het laatst onderworpen waren of van de Lid-Staat waarvan zij onderdaan zijn. Dit keuzerecht, dat slechts eenmaal mag worden uitgeoefend, wordt op de dag van hun indiensttreding van kracht.

Zie artikel
13 en 14
Vo. 574/72

Artikel 17

Uitzonderingen op de artikelen 13 tot en met 16

Zie artikel
11 en 11 bis
Vo. 574/72

Twee of meer Lid-Staten, de bevoegde autoriteiten van deze Staten of de door deze autoriteiten aangewezen instellingen kunnen in onderlinge overeenstemming, in het belang van bepaalde personen of groepen personen, uitzonderingen op de artikelen 13 tot en met 16 vaststellen.

Artikel 17 bis

Bijzondere regels inzake personen die recht hebben op pensioen(en) of rente(n) krachtens de wetgeving van een of meer Lid-Staten

Zie artikel
11 en 11 bis
Vo. 574/72

Degene die recht heeft op een pensioen of rente overeenkomstig de wettelijke regeling van een Lid-Staat of op pensioenen of renten krachtens de wettelijke regelingen van verscheidene Lid-Staten en die op het grondgebied van een andere Lid-Staat woont, kan op zijn verzoek worden vrijgesteld van de toepassing van de wettelijke regeling van deze laatste Lid-Staat mits hij niet uit hoofde van de uitoefening van een beroepswerkzaamheid aan deze wettelijke regeling is onderworpen.

ARTIKEL 10 TER TOT EN MET 14 VERORDENING (EEG) NR. 574/72**Toepassing van de bepalingen van de verordening betreffende de vaststelling van de toe passen wetgeving****Artikel 10 ter****Formaliteiten ter toepassing van artikel 13, lid 2, onder f), van de verordening**

De datum en de voorwaarden waarop een persoon als bedoeld in artikel 13, lid 2, onder f), van de verordening ophoudt onderworpen te zijn aan de wettelijke regeling van een Lid-Staat, worden overeenkomstig de bepalingen van deze wettelijke regeling vastgesteld. Het orgaan dat is aangewezen door de bevoegde autoriteit van de Lid-Staat waarvan de wettelijke regeling op deze persoon van toepassing wordt, richt zich voor het vernemen van deze datum tot het door de bevoegde autoriteit van de eerste Lid-Staat aangewezen orgaan.

Artikel 10 quater**Formaliteiten in geval van toepassing van artikel 13, lid 2, punt d), van de verordening op ambtenaren en met hen gelijkgestelden**

Voor de toepassing van artikel 13, lid 2, punt d), verstrekt het orgaan dat is aangewezen door de bevoegde autoriteit van de lidstaat waarvan de wettelijke regeling van toepassing is een bewijs waarin wordt verklaard dat de ambtenaar of de met hem gelijkgestelde aan de wetgeving van deze lidstaat is onderworpen.

Artikel 11**Formaliteiten bij detachering van een werknemer op grond van artikel 14, punt 1, en artikel 14 ter, punt 1, van de verordening en bij op grond van artikel 17 van de verordening gesloten overeenkomsten**

1. Het orgaan dat is aangewezen door de bevoegde autoriteit van de Lid-Staat waarvan de wetgeving van toepassing blijft, verstrekt een bewijs waarin wordt verklaard dat de werknemer aan deze wettelijke regeling onderworpen blijft en tot welke datum dit het geval is:
 - a) op verzoek van de werknemer of zijn werkgever in de gevallen als bedoeld in artikel 14, punt 1, en artikel 14 ter, punt 1, van de verordening;
 - b) in de gevallen waarin artikel 17 van de verordening is toegepast.
2. In de in artikel 14, punt 1, onder b), en artikel 14 ter, punt 1, van de verordening bedoelde gevallen dient de toestemming door de werkgever te worden aangevraagd.

Artikel 11 bis**Formaliteiten ingevolge artikel 14 bis, punt 1, en artikel 14 ter, punt 2, van de verordening en bij op grond van artikel 17 van de verordening gesloten overeenkomsten in geval van werkzaamheden verricht op het grondgebied van een andere Lid-Staat dan die op het grondgebied waarvan de belanghebbende gewoonlijk werkzaamheden anders dan in loondienst uitoefent**

1. Het orgaan dat is aangewezen door de bevoegde autoriteit van de Lid-Staat waarvan de wetgeving van toepassing blijft, verstrekt een bewijs waarin wordt verklaard dat de zelfstandige aan

deze wettelijke regeling onderworpen blijft en tot welke datum dit het geval is:

- a) op verzoek van de zelfstandige in de gevallen als bedoeld in artikel 14 bis, punt 1, en artikel 14 ter, punt 2, van de verordening;
- b) in de gevallen waarin artikel 17 van de verordening is toegepast.

2. In de in artikel 14 bis, punt 1, onder b), en artikel 14 ter, punt 2, van de verordening bedoelde gevallen moet de toestemming door de zelfstandige worden aangevraagd.

Artikel 12

Bijzondere bepalingen betreffende de aansluiting van werknemers bij het Duitse stelsel inzake sociale zekerheid

Wanneer de Duitse wetgeving krachtens artikel 13, lid 2, onder a), artikel 14, punten 1 en 2, of artikel 14 ter, punt 1, van de verordening dan wel krachtens een met toepassing van artikel 17 van de verordening gesloten overeenkomst van toepassing is op een persoon die werkzaam is bij een onderneming of een werkgever die haar zetel of zijn woonplaats niet op het grondgebied van Duitsland heeft, dan wordt, indien de werknemer geen vaste plaats van tewerkstelling heeft op het grondgebied van Duitsland, genoemde wetgeving toegepast alsof de werknemer werkzaam was in zijn woonplaats op het grondgebied van Duitsland.

Indien de werknemer zijn woonplaats niet heeft op het grondgebied van Duitsland, wordt de Duitse wetgeving toegepast alsof hij werkzaam was op een plaats waar de "Allgemeine Ortskrankenkasse Bonn" (Algemeen plaatselijk ziekenfonds van Bonn), Bonn, bevoegd is.

Artikel 12 bis

Regels inzake personen bedoeld in artikel 14, lid 2 en lid 3, in artikel 14 bis, leden 2, 3 en 4, en in artikel 14 quater van de verordening, die werkzaamheden in loondienst en/of anders dan in loondienst op het grondgebied van twee of meer lidstaten plegen uit te oefenen

Voor de toepassing van artikel 14, lid 2 en 3, van artikel 14 bis, leden 2, 3 en 4, en van artikel 14 quater van de verordening gelden de volgende regels:

- 1 a) Degene, die zijn werkzaamheden op het grondgebied van twee of meer Lid-Staten pleegt uit te oefenen of voor een onderneming waarvan de zetel op het grondgebied van een Lid-Staat gevestigd is, terwijl de gemeenschappelijke grens van twee Lid-Staten door die onderneming loopt, of die gelijktijdig werkzaamheden in loondienst op het grondgebied van een Lid-Staat en werkzaamheden anders dan in loondienst op het grondgebied van een andere Lid-Staat uitoefent, stelt het orgaan dat is aangewezen door de bevoegde autoriteit van de Lid-Staat op het grondgebied waarvan hij woont, daarvan in kennis.
- b) Indien de wetgeving van de Lid-Staat op het grondgebied waarvan de betrokkene woont niet op hem van toepassing is, stelt het orgaan dat is aangewezen door de bevoegde autoriteit van deze Lid-Staat vervolgens het orgaan dat is aangewezen door de bevoegde autoriteit van de Lid-Staat waarvan de wetgeving van toepassing is, daarvan in kennis.

- 1 bis. Indien degene die overeenkomstig artikel 14, lid 2, punt a), van de verordening behoort tot het rijdend, varend of vliegend personeel van een onderneming welke international vervoer verricht, onderworpen is aan de wetgeving van de lidstaat op het grondgebied waarvan zich, naar gelang van het geval, ofwel de zetel van de onderneming, ofwel het filiaal of de vaste vertegenwoordiging waar hij werkzaam is, bevindt, dan wel zijn woonplaats of de plaats waar hij in hoofdzaak werkzaam is, verstrekt het orgaan dat is aangewezen door de bevoegde autoriteit hem een bewijs waarin wordt verklaard dat hij aan de wetgeving van deze lidstaat is onderworpen.
- 2 a) Indien degene, die werkzaamheden in loondienst dan wel anders dan in loondienst op het grondgebied van twee of meer Lid-Staten pleegt uit te oefenen, overeenkomstig artikel 14, punt 2, onder b), i), of artikel 14 bis, punt 2, eerste zin, van de verordening en die een deel van zijn werkzaamheden uitoefent in de Lid-Staat op het grondgebied waarvan hij woont, onderworpen is aan de wetgeving van die Lid-Staat, verstrekt het orgaan dat is aangewezen door de bevoegde autoriteit van laatstbedoelde Lid-Staat hem een bewijs waarin wordt verklaard dat hij aan de wetgeving van deze Lid-Staat onderworpen is en zendt het een afschrift daarvan aan het orgaan dat is aangewezen door de bevoegde autoriteit van elke andere Lid-Staat:
- i) op het grondgebied waarvan de betrokkene een deel van zijn werkzaamheden uitoefent, en/of
- ii) indien hij werkzaamheden in loondienst verricht, op het grondgebied waarvan de zetel van de onderneming of het domicilie van de werkgever waaraan hij verbonden is, zich bevindt.
- b) Laatstbedoeld orgaan zendt, voor zover nodig, aan het orgaan dat is aangewezen door de bevoegde autoriteit van de Lid-Staat waarvan de wetgeving van toepassing is, de nodige gegevens voor de vaststelling van de premies of bijdragen die door de werkgever of werkgevers en/of de betrokkene ingevolge deze wetgeving verschuldigd zijn.
- 3 a) Indien degene, die op het grondgebied van een Lid-Staat in loondienst werkzaam is voor een onderneming waarvan de zetel op het grondgebied van een andere Lid-Staat gevestigd is, terwijl de gemeenschappelijke grens van die Lid-Staten door die onderneming loopt, of die werkzaamheden anders dan in loondienst voor een dergelijke onderneming uitoefent, overeenkomstig artikel 14, punt 3, of artikel 14 bis, punt 3, van de verordening, onderworpen is aan de wetgeving van de Lid-Staat op het grondgebied waarvan deze onderneming haar zetel heeft, verstrekt het orgaan dat is aangewezen door de bevoegde autoriteit van laatstbedoelde Lid-Staat hem een bewijs waarin wordt verklaard dat hij aan de wetgeving van deze Lid-Staat onderworpen is en zendt het een afschrift daarvan aan het orgaan dat is aangewezen door de bevoegde autoriteit van elke andere Lid-Staat:
- i) op het grondgebied waarvan de betrokkene werkzaamheden in loondienst dan wel anders dan in loondienst uitoefent;
- ii) op het grondgebied waarvan de betrokkene woont.
- b) Punt 2, onder b), is van overeenkomstige toepassing.
- 4 a) Indien degene, die niet woont op het grondgebied van één der Lid-Staten waar hij zijn werkzaamheden in loondienst uitoefent, overeenkomstig artikel 14, punt 2, onder b), ii),

van de verordening, onderworpen is aan de wetgeving van de Lid-Staat op het grondgebied waarvan de zetel van de onderneming of het domicilie van de werkgever waaraan hij verbonden is, zich bevindt, verstrekt het orgaan dat is aangewezen door de bevoegde autoriteit van laatstbedoelde Lid-Staat hem een bewijs waarin wordt verklaard dat hij aan de wetgeving van deze Lid-Staat onderworpen is en zendt het een afschrift daarvan aan het orgaan dat is aangewezen door de bevoegde autoriteit van elke andere Lid-Staat:

- i) op het grondgebied waarvan de betrokkene een deel van zijn werkzaamheden in loondienst uitoefent;
 - ii) op het grondgebied waarvan de betrokkene woont.
- b) Punt 2, onder b), is van overeenkomstige toepassing.
- 5 a) Indien degene, die op het grondgebied van twee of meer Lid-Staten werkzaamheden anders dan in loondienst pleegt uit te oefenen maar geen enkel deel van deze werkzaamheden uitoefent op het grondgebied van de Lid-Staat waar hij woont, overeenkomstig artikel 14 bis, punt 2, tweede zin, van de verordening, onderworpen is aan de wetgeving van de Lid-Staat op het grondgebied waarvan hij zijn hoofdwerkzaamheden verricht, stelt het orgaan dat is aangewezen door de bevoegde autoriteit van de Lid-Staat op het grondgebied waarvan hij woont, onverwijld de organen die zijn aangewezen door de bevoegde autoriteiten van de andere betrokken Lid-Staten daarvan in kennis.
- b) De bevoegde autoriteiten van de betrokken Lid-Staten of de organen die door deze bevoegde autoriteiten zijn aangewezen, stellen, binnen een tijdvak van ten hoogste zes maanden na de dag waarop de situatie van de belanghebbende ter kennis werd gebracht van één der betrokken organen, in onderling overleg en met inachtneming van het bepaalde onder d), en van artikel 14 bis, punt 4, van de verordening, vast welke wetgeving op de betrokkene van toepassing is.
- c) Het orgaan waarvan de wetgeving als toepasselijk op de betrokkene is vastgesteld, verstrekt hem een bewijs waarin wordt verklaard dat hij aan deze wetgeving onderworpen is en zendt een afschrift daarvan aan de andere betrokken organen.
- d) Bij de toepassing van artikel 14 bis, punt 2, derde zin, van de verordening, wordt, ter bepaling van de hoofdwerkzaamheden van de belanghebbende, in de eerste plaats rekening gehouden met de vaste en blijvende plaats van waaruit de belanghebbende zijn werkzaamheden uitoefent. Bij gebreke hiervan dient met andere criteria, zoals de gebruikelijke aard of de duur van de uitgeoefende werkzaamheden, het aantal verleende diensten en het uit de uitoefening van deze werkzaamheden voortvloeiende inkomen, rekening te worden gehouden.
- e) De betrokken organen verstrekken elkaar alle noodzakelijke gegevens, zowel voor het bepalen van de hoofdwerkzaamheden van de betrokkene als voor de vaststelling van de premies en bijdragen die ingevolge de wetgeving welke als toepasselijk is vastgesteld, verschuldigd zijn.
- 6 a) Indien het orgaan, dat is aangewezen door de bevoegde autoriteit van de Lid-Staat waarvan de wetgeving op grond van artikel 14 bis, punt 2 of punt 3, van de verordening van toepassing zou moeten zijn, vaststelt dat punt 4 van genoemd artikel op de belanghebbende van toepassing is, stelt het de bevoegde autoriteiten van de andere betrokken Lid-Staten of de

door deze autoriteiten aangewezen organen daarvan in kennis; indien noodzakelijk, wordt de op de belanghebbende toe te passen wetgeving in onderling overleg vastgesteld; één en ander onverminderd het bepaalde in punt 5 en in het bijzonder onder b) van dat punt.

- b) De in punt 2, onder b), bedoelde gegevens worden door de organen van de betrokken Lid-Staten verstrekt aan het orgaan dat is aangewezen door de bevoegde autoriteit van de Lid-Staat waarvan de wetgeving uiteindelijk van toepassing is.
- 7 a) Indien degene, die gelijktijdig werkzaamheden in loondienst op het grondgebied van een Lid-Staat en werkzaamheden anders dan in loondienst op het grondgebied van een andere Lid-Staat uitoefent, overeenkomstig artikel 14 quater, onder a), van de verordening, onderworpen is aan de wetgeving van de Lid-Staat op het grondgebied waarvan hij werkzaamheden in loondienst uitoefent, verstrekt het orgaan dat is aangewezen door de bevoegde autoriteit van laatstbedoelde Lid-Staat hem een bewijs waarin wordt verklaard dat hij aan de wetgeving van deze Lid-Staat onderworpen is en zendt het een afschrift daarvan aan het orgaan dat is aangewezen door de bevoegde autoriteit van elke andere Lid-Staat:
- i) op het grondgebied waarvan hij zelfstandig werkzaam is;
- ii) op het grondgebied waarvan hij woont.
- b) Punt 2, onder b), is van overeenkomstige toepassing.

8 Indien degene die overeenkomstig het bepaalde in artikel 14 quater, onder b), van de verordening gelijktijdig werkzaamheden in loondienst en werkzaamheden anders dan in loondienst op het grondgebied van verschillende Lid-Staten uitoefent, aan de wetgevingen van twee Lid-Staten onderworpen is, is het bepaalde in de punten 1, 2, 3 en 4, voor zover het werkzaamheden in loondienst betreft, en het bepaalde in de punten 1, 2, 3, 5 en 6, voor zover het werkzaamheden anders dan in loondienst betreft, van overeenkomstige toepassing.

De door de bevoegde autoriteiten van de twee Lid-Staten waarvan de wetgevingen uiteindelijk van toepassing zijn aangewezen organen stellen elkaar daarvan wederzijds op de hoogte.

Artikel 12 ter

Regels die van toepassing zijn op de in de artikelen 14 sexies en 14 septies van de verordening bedoelde personen

Het bepaalde in artikel 12 bis, leden 1, 2, 3 en 4, is van overeenkomstige toepassing op de personen bedoeld in de artikelen 14 sexies en 14 septies van de verordening. In de in artikel 14 septies van de verordening bedoelde gevallen, brengen de organen die zijn aangewezen door de bevoegde autoriteiten van de lidstaten waarvan de wetgeving toepasselijk is verklaard, elkaar dienovereenkomstig op de hoogte.

Artikel 13

Uitoefening van het keuzerecht door het bedienende personeel van diplomatieke zendingen en consulaire posten

1. Het in artikel 16, lid 2, van de verordening bedoelde keuzerecht dient voor het eerst te worden uitgeoefend binnen drie maanden na de datum waarop de werknemer is aangesteld bij de betreffende diplomatieke zending of consulaire post of in persoonlijke dienst van ambtenaren

van deze zending of post is getreden. De keuze wordt van kracht op de datum van indiensttreding. Wanneer de werknemer aan het einde van een kalenderjaar zijn keuzerecht opnieuw uitoefent, wordt de keuze van kracht op de eerste dag van het volgende kalenderjaar.

2. De werknemer die zijn keuzerecht uitoefent, stelt het orgaan dat daartoe werd aangewezen door de bevoegde autoriteit van de Lid-Staat voor de wetgeving waarvan hij gekozen heeft, daarvan in kennis, terwijl hij tegelijkertijd zijn werkgever ervan op de hoogte stelt. Bedoeld orgaan stelt zo nodig alle andere organen van dezelfde Lid-Staat hiervan in kennis, overeenkomstig de door de bevoegde autoriteit van deze Lid-Staat verstrekte richtlijnen.
3. Het orgaan dat daartoe is aangewezen door de bevoegde autoriteit van de Lid-Staat voor de wetgeving waarvan de werknemer heeft gekozen, verstrekt hem een bewijs, waarin wordt verklaard dat hij gedurende de tijd dat hij bij de bedoelde diplomatieke zending of consulaire post of in persoonlijke dienst van ambtenaren van deze zending of post werkzaam is, aan de wetgeving van deze Lid-Staat is onderworpen.
4. Indien de werknemer voor de toepassing van de Duitse wetgeving heeft gekozen, wordt deze wetgeving op hem toegepast, alsof de werknemer ter plaatse waar de Duitse Regering haar zetel heeft, werkzaam was. De bevoegde autoriteit wijst het voor de ziekteverzekering bevoegde orgaan aan.

Artikel 14

Uitoefening van het keuzerecht door de hulpfunctionarissen van de Europese Gemeenschappen

1. Het in artikel 16, lid 3, van de verordening bedoelde keuzerecht moet worden uitgeoefend op het tijdstip waarop de arbeidsovereenkomst wordt gesloten. De tot het sluiten van deze overeenkomst bevoegde autoriteit stelt het orgaan dat daartoe is aangewezen door de bevoegde autoriteit van de Lid-Staat voor de wetgeving waarvan de hulpfunctionaris heeft gekozen, hiervan in kennis. Bedoeld orgaan stelt zo nodig alle andere organen van dezelfde Lid-Staat hiervan in kennis.
2. Het orgaan dat daartoe is aangewezen door de bevoegde autoriteit van de Lid-Staat voor de wetgeving waarvan de hulpfunctionaris heeft gekozen, verstrekt hem een bewijs, waarin wordt verklaard dat hij gedurende de tijd dat hij als hulpfunctionaris in dienst van de Europese Gemeenschappen werkzaam is, aan de wetgeving van deze Lid-Staat is onderworpen.
3. De bevoegde autoriteiten van de Lid-Staten wijzen zo nodig de voor de hulpfunctionarissen van de Europese Gemeenschappen bevoegde organen aan.
4. Indien de hulpfunctionaris, die op het grondgebied van een andere Lid-Staat dan Duitsland werkzaam is, voor toepassing van de Duitse wetgeving heeft gekozen, wordt deze wetgeving toegepast alsof de hulpfunctionaris ter plaatse waar de Duitse Regering haar zetel heeft, werkzaam was. De bevoegde autoriteit wijst het voor de ziekteverzekering bevoegde orgaan aan.

BIJLAGE VII VERORDENING (EEG) NR. 1408/71**Toepassing artikel 14 quater, lid 1, onder b), van de verordening****Gevallen waarin op een persoon gelijktijdig de wetgeving van twee lidstaten van toepassing is**

1. Uitoefening van werkzaamheden anders dan in loondienst in België en van werkzaamheden in loondienst in een andere lidstaat.
2. Uitoefening van werkzaamheden anders dan in loondienst in Tsjechië en van werkzaamheden in loondienst in een andere lidstaat.
3. Uitoefening van werkzaamheden anders dan in loondienst in Denemarken en van werkzaamheden in loondienst in een andere lidstaat door een in Denemarken wonend persoon.
4. Voor de stelsels van de ongevallenverzekering voor landbouwers en de pensioenverzekering voor landbouwers; uitoefening van landbouwwerkzaamheden anders dan in loondienst in Duitsland en van werkzaamheden in loondienst in een andere lidstaat.
5. Uitoefening van werkzaamheden anders dan in loondienst in Estland en van werkzaamheden in loondienst in een andere lidstaat door een in Estland wonend persoon.
6. Voor de stelsels van de pensioenverzekering voor zelfstandigen: uitoefening van werkzaamheden anders dan in loondienst in Griekenland en van werkzaamheden in loondienst in een andere lidstaat.
7. Uitoefening van werkzaamheden anders dan in loondienst in Spanje en van werkzaamheden in loondienst in een andere lidstaat door een in Spanje wonend persoon.
8. Uitoefening van werkzaamheden anders dan in loondienst in Frankrijk en van werkzaamheden in loondienst in een andere lidstaat, behalve Luxemburg.
9. Uitoefening van landbouwwerkzaamheden anders dan in loondienst in Frankrijk en van werkzaamheden in loondienst in Luxemburg.
10. Uitoefening van werkzaamheden anders dan in loondienst in Italië en van werkzaamheden in loondienst in een andere lidstaat.
11. Uitoefening van werkzaamheden anders dan in loondienst in Cyprus en van werkzaamheden in loondienst in een andere lidstaat door een in Cyprus wonend persoon.
12. Uitoefening van werkzaamheden anders dan in loondienst in Malta en van werkzaamheden in loondienst in een andere lidstaat.
13. Uitoefening van werkzaamheden anders dan in loondienst in Portugal en van werkzaamheden in loondienst in een andere lidstaat.
14. Uitoefening van werkzaamheden anders dan in loondienst in Finland en van werkzaamheden in loondienst in een andere lidstaat door een in Finland wonend persoon.
15. Uitoefening van werkzaamheden anders dan in loondienst in Slowakije en van werkzaamheden in loondienst in een andere lidstaat.
16. Uitoefening van werkzaamheden anders dan in loondienst in Zweden en van werkzaamheden in loondienst in een andere lidstaat door een in Zweden wonend persoon.

Begrippen

EUROPA

Grensarbeider

Volgens Verordening 1408/71 wordt onder “grensarbeider” verstaan: iedere werknemer of zelfstandige die zijn beroepswerkzaamheden uitoefent op het grondgebied van een Lid-Staat en woont op het grondgebied van een andere Lid-Staat, waarheen hij in beginsel dagelijks of ten minste eenmaal per week terugkeert. De grensarbeider die door de onderneming waaraan hij normaal verbonden is, wordt gedetacheerd of die een dienstverrichting uitvoert op het grondgebied van dezelfde of een andere Lid-Staat, behoudt echter gedurende een tijdvak van ten hoogste vier maanden de hoedanigheid van grensarbeider, ook al kan hij tijdens deze periode niet dagelijks of niet ten minste eenmaal per week terugkeren naar zijn woonplaats.

Detacheren

Volgens Verordening 1408/71 is iemand sociaal verzekerd in het land waar hij werkt. Maar als tijdelijk in een andere Lid-Staat wordt gewerkt kan van deze hoofdregel worden afgeweken door een detachering. De werknemer of de zelfstandige kan voor een bepaalde periode sociaal verzekerd blijven in het land waarin hij gewoonlijk werkt. De detacheringsverklaring – het E101-formulier – bewijst dat tijdens het werken in de andere Lid-Staat de premies voor de sociale zekerheid met toestemming in het andere land worden betaald. Meer informatie vindt u in de SVB-brochure ‘Tijdelijk werken buiten Nederland, toch in Nederland verzekerd’.

Thuis- of telewerken

Het thuiswerken heeft ook zijn invloed op de toepasselijke wetgeving. Als bijvoorbeeld iemand in dienst is van een Nederlandse werkgever en woont in België waar hij regelmatig thuis werkt, dan kan het zijn dat niet de Nederlandse maar de Belgische socialezekerheidswetgeving op hem van toepassing is! Voor meer informatie raden wij u aan contact op te nemen met BBZ, de Sociale Verzekeringsbank of de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid.

Personele werkingssfeer

De bepalingen van Verordening 1408/71 gelden alleen voor personen die behoren tot de “personele werkingssfeer”. Welke personen dat precies zijn, staat omschreven in artikel 2 lid 1 van Titel I: Deze verordening is van toepassing op werknemers of zelfstandigen en op studenten op wie de wetgeving van een of meer lidstaten van toepassing is of geweest is, en die onderdanen van een der lidstaten, dan wel op het grondgebied van een der lidstaten wonende staatlozen of vluchtelingen zijn, alsmede op hun gezinsleden en op hun nagelaten betrekkingen.

De personele werkingssfeer is per 1 juni 2003 uitgebreid tot alle onderdanen van derde landen (derdelanders). De uitbreiding houdt in dat personen die niet de nationaliteit hebben van Zwitserland of één van de lidstaten van de Europese Unie (EU) of Europese Economische Ruimte (EER) vanaf 1 juni 2003 een beroep kunnen doen op de bepalingen van de Verordening 1408/71. Voorwaarden zijn, dat de derdelanders:

- legaal op het grondgebied van een lidstaat verblijven en
- zich in een situatie bevinden die niet in alle opzichten geheel in de interne sfeer van een enkele lidstaat ligt.

Uit verschillende (ontwerp-) richtlijnen van de Europese Commissie blijkt dat legaal verblijf is gekoppeld aan het bezit van een geldig visum of geldige verblijfstitel. De tweede voorwaarde bepaalt dat een derdelander moet hebben gewoond of gewerkt in ten minste twee lidstaten van de Europese Unie.

Werknemer of zelfstandige

Artikel 1 sub a onder i en ii van Titel I van Verordening 1408/71 (de bepalingen onder iii en iv zijn niet relevant voor Nederland en België) definieert de begrippen werknemer en zelfstandige als volgt:

Voor de toepassing van deze verordening wordt onder “werknemer” en onder “zelfstandige” respectievelijk verstaan ieder:

- i. die verplicht of vrijwillig voortgezet verzekerd is tegen een of meer gebeurtenissen, behorende tot de takken van een stelsel van sociale zekerheid voor werknemers of zelfstandigen of tot een bijzonder stelsel voor ambtenaren;
- ii. die binnen een stelsel van sociale zekerheid dat voor alle ingezetenen of voor de gehele beroepsbevolking geldt, verplicht verzekerd is tegen één of meer gebeurtenissen behorende tot de takken van sociale zekerheid waarop deze verordening van toepassing is:
 - wanneer hij door de wijze van beheer of van financiering van dit stelsel als werknemer of zelfstandige kan worden onderkend, dan wel
 - indien dergelijke criteria niet aanwezig zijn, wanneer hij verplicht of vrijwillig voortgezet verzekerd is tegen een andere in bijlage I omschreven gebeurtenis, binnen een voor werknemers of zelfstandigen ingesteld stelsel of onder iii) bedoeld stelsel, dan wel, bij gebreke van zo'n stelsel in de betrokken Lid-Staat, wanneer hij beantwoordt aan de in bijlage I gegeven definitie.

Met het begrip “bijzonder stelsel voor ambtenaren” van onderdeel i, wordt het volgende verstaan: elk stelsel van sociale zekerheid dat verschilt van het algemeen stelsel van sociale zekerheid dat van toepassing is op werknemers in de betreffende lidstaten en waaraan alle, of bepaalde categorieën van, ambtenaren of met hen gelijkgestelden rechtstreeks onderworpen zijn.

Volgens het Hof van Justitie van de EG hebben de begrippen “werknemer” en “zelfstandige” in Titel I dezelfde betekenis als de begrippen “personen die werkzaamheden in loondienst uitoefenen” respectievelijk “personen die werkzaamheden anders dan in loondienst uitoefenen” in Titel II, en wel de betekenis die deze begrippen hebben in de socialezekerheidswetgevingen van de lidstaten (HvJ EG 30 januari 1997, zaak C 340/94, De Jaeck).

NEDERLAND

Werknemer

Voor de toepassing van artikel 1 a ii van Verordening 1408/71 wordt als werknemer aangemerkt: degene die

- onder de verplichte verzekering van één van de werknemersverzekeringen valt (ZW, WW, Wet WIA); of
- niet onder de verplichte verzekering van één van de werknemersverzekeringen, maar wél onder de verplichte verzekering van één van de volksverzekeringen (AOW, Anw, AKW, AWBZ) valt én op het inkomen waarvan premie volksverzekeringen wordt geheven bij wijze van inhouding.

Werknemersverzekeringen

Onder de verplichte verzekering van de werknemersverzekeringen valt: de natuurlijke persoon, jonger dan 65 jaar, die in privaatrechtelijke of in publiekrechtelijke dienstbetrekking staat.

Een privaatrechtelijke dienstbetrekking is de arbeidsverhouding gebaseerd op de burgerrechtelijke arbeidsovereenkomst.

Een publiekrechtelijke dienstbetrekking is de arbeidsverhouding tussen een overheidswerkgever en een ambtenaar. Deze arbeidsrelatie is gebaseerd op een beschikking (een eenzijdige rechtshandeling, die men ook wel “aanstelling” noemt).

Volksverzekeringen

Onder de verplichte verzekering van de volksverzekeringen valt:

- degene, die nog niet de leeftijd van 65 jaar heeft bereikt, en
 - ingezetene is (in Nederland woont);
 - geen ingezetene is, doch ter zake van in Nederland in dienstbetrekking verrichte arbeid aan de loonbelasting is onderworpen; en
- de persoon die niet in Nederland woont en die belastbare winst uit Nederlandse onderneming geniet, mits hij in Nederland arbeid verricht voor die onderneming.

De premie volksverzekeringen wordt geheven bij wijze van inhouding, indien de premieplichtige (de verzekerde in de zin van de volksverzekeringen) van een “inhoudingsplichtige” loon geniet in de zin van de Wet op de loonbelasting 1964. Inhoudingsplichtige is degene, die in Nederland woont of gevestigd is en tot wie een of meer personen in dienstbetrekking staan.

Wie niet in Nederland woont of gevestigd is, kan slechts onder bepaalde voorwaarden als inhoudingsplichtige worden beschouwd. Zo moet er bijvoorbeeld sprake zijn van een “vaste inrichting” in Nederland voor de uitoefening van het bedrijf, beroep of andere bezigheid.

Een vaste inrichting is bijvoorbeeld: een filiaal, een kantoor, een fabriek, een werkplaats, de plaats van uitvoering van een bouwwerk.

De persoon die onder de verplichte verzekering van de volksverzekeringen valt omdat hij winst uit Nederlandse onderneming geniet, geniet geen loon van een inhoudingsplichtige. Hij kan dus niet als een werknemer worden beschouwd.

Nadere bepaling over personen die werkzaamheden in loondienst verrichten

Omdat niet in alle gevallen duidelijk is of een persoon zijn beroepswerkzaamheden al dan niet in loondienst verricht, is onder Bijlage VI Q 7 de volgende – vanaf 28 april 2006 geldende – bepaling opgenomen:

Voor de toepassing van titel II van de verordening wordt de persoon die als werknemer in de zin van de Wet op de loonbelasting 1964 wordt aangemerkt en op grond daarvan verzekerd is voor de volksverzekeringen, geacht werkzaamheden in loondienst te verrichten.

De oude bepaling van Bijlage VI Q 7 ging ook over werkzaamheden in loondienst, maar sloeg uitsluitend op de beroepswerkzaamheden van een directeur-grotaandeelhouder van een vennootschap.

Zelfstandige

Voor de toepassing van artikel 1 a ii van Verordening 1408/71 wordt als zelfstandige aangemerkt: degene die

- niet onder de verplichte verzekering van één van de werknemersverzekeringen valt; en
- wel onder de verplichte verzekering van één van de volksverzekeringen valt én op het inkomen waarvan de premies volksverzekeringen worden geheven bij wege van aanslag, omdat er geen inhoudingsplichtige is.

Nadere bepaling over zelfstandige

Omdat niet in alle gevallen duidelijk is of een persoon al dan niet zelfstandige is, is onder Bijlage I I Q de volgende bepaling opgenomen voor de persoon die in Nederland beroepswerkzaamheden verricht: Als zelfstandige in de zin van artikel 1 a ii, van de verordening wordt aangemerkt degene die anders dan in dienstbetrekking zijn beroepswerkzaamheden uitoefent.

Om te bepalen of iemand al dan niet in dienstbetrekking werkt, gelden de criteria van de Wet op de loonbelasting 1964.

Ambtenaar

Iemand die is aangesteld om in “openbare dienst” werkzaam te zijn, is ambtenaar (in de zin van de Ambtenarenwet 1929). Met openbare dienst wordt de overheidsorganisatie bedoeld. Deze is onderverdeeld in de volgende “sectoren”: rijk (de ministeries, het kabinet en de hoge colleges van staat), onderwijs en wetenschappen, defensie, politie, rechterlijk macht, gemeenten, provincies, waterschappen, universitair medische centra.

Het personeellid dat op basis van een arbeidsovereenkomst werkzaam is bij een overheidswerkgever, is geen ambtenaar.

Ambtenaren zijn niet verplicht verzekerd tegen een of meer gebeurtenissen behorende tot een bijzonder stelsel voor ambtenaren. Voor ambtenaren geldt in Nederland namelijk geen bijzonder socialezekerheidsstelsel; zij zijn verzekerd op grond van de volks- en werknemersverzekeringen.

Voor de toepassing van Titel II van de Verordening 1408/71 moet de activiteit die een ambtenaar in Nederland verricht, worden beschouwd als een activiteit in loondienst, indien hij gelijktijdig werknemer en/of zelfstandige in een of meer andere lidstaten is.

BELGIË

Werknemer

Voor de toepassing van artikel 1 a ii van Verordening 1408/71 wordt als werknemer aangemerkt: de persoon die valt onder het toepassingsgebied van de Wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders.

De belangrijkste categorie van personen die onder deze Wet vallen, zijn zij die werken in uitvoering van een arbeidsovereenkomst. Een arbeidsovereenkomst is de overeenkomst waarbij een persoon zich verbindt om tegen een loon prestaties te verrichten onder het gezag van een andere persoon. Er is dus alleen sprake van een arbeidsovereenkomst indien uit de feitelijke toestand blijkt dat de drie elementen (prestaties, loon en de band van ondergeschiktheid) aanwezig zijn.

Zelfstandige

Voor de toepassing van artikel 1 a ii van Verordening 1408/71 wordt als zelfstandige aangemerkt: de persoon die valt onder het toepassingsgebied van het Koninklijk Besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen. Tot het toepassingsgebied behoren:

- zelfstandigen,
- helpers en
- meewerkende echtgenoten.

Zelfstandige in de zin van KB nr. 38

Volgens de “sociale norm” is een zelfstandige iemand die een beroepsactiviteit uitoefent zonder dat hij daarvoor gebonden is door een arbeidsovereenkomst (werknemer) of een statuut (ambtenaar).

De “fiscale norm” gaat uit van de wijze waarop de fiscus het beroepsinkomsten heeft belast.

Eenvoudig gezegd: wie voor de fiscus zelfstandige is, is dit in principe ook voor de sociale zekerheid. Het gaat ondermeer om wie volgende inkomsten geniet:

- winst van een nijverheids-, handels- of landbouwbedrijf;
- de bezoldigingen van
 - bestuurders en commissarissen (een commissaris is iemand die belast is met de controle over de werking van een vennootschap en onder of buiten de leden van de vennootschap wordt gekozen);
 - bedrijfsleiders;
- de baten van vrije beroepen, ambten, posten en elke andere winstgevende bezigheid.

De sociale norm geeft altijd de doorslag. De fiscale norm scheidt slechts een vermoeden dat iemand een zelfstandige is. De “zelfstandige” kan dus het tegendeel bewijzen. Hij moet dan aantonen dat zijn werksituatie en de overeenkomst die hieraan ten grondslag ligt, helemaal niet aan de sociale norm beantwoorden.

In een aantal gevallen kan echter geen tegenbewijs geleverd worden. Het sociaal statuut hanteert dan onweerlegbare vermoedens. Zo worden mandatarissen van een vennootschap – zoals zaakvoerders en bestuurders – altijd als zelfstandigen beschouwd, ook al is het mandaat onbezoldigd.

Helper

Een helper is iedere persoon die een zelfstandige in de uitoefening van zijn beroep helpt of vervangt, zonder tegenover hem door een arbeidsovereenkomst verbonden te zijn.

Meewerkende echtgenoot

Een meewerkende echtgenoot is de persoon die

- zijn echtgenote of partner regelmatig of ten minste 90 dagen per jaar helpt;
- geen eigen inkomen uit een andere beroepsactiviteit heeft; en
- geen vervangingsinkomen heeft dat recht geeft op een volwaardige dekking in de sociale zekerheid.

Ambtenaar

Iemand die voor een overheidsdienst (federale staat, de gemeenschappen en gewesten, de provincies, de gemeenten) werkt, is een ambtenaar.

Onder andere de volgende ambtenaren zijn verplicht verzekerd tegen een of meer gebeurtenissen, behorende tot een bijzonder stelsel voor ambtenaren:

- de statutair vastbenoemde personeelsleden van overheidsdiensten;
- het academisch en wetenschappelijk personeel in universitaire instellingen;
- het vastbenoemd zelfstandig academisch personeel van de Universitaire Instelling Antwerpen (UIA), het Limburgs Universitair Centrum (LUC), het Universitair Centrum Antwerpen (UCA) en de Universiteit Gent.

Het statutair niet-vastbenoemd personeel en het contractueel personeel van overheidsdiensten, zou verplicht verzekerd kunnen zijn voor een aantal gebeurtenissen, behorende tot een bijzonder stelsel voor ambtenaren. Dit is afhankelijk van de specifieke overheidsdienst waarvoor het personeelslid werkt.

Adressen

ZO KUNT U ONS BEREIKEN

Bureau voor Belgische Zaken (BBZ)

T 076 548 58 40
F 076 548 58 09
T 0031 76 548 58 40 (buiten Nederland)
F 0031 76 548 58 09 (buiten Nederland)
Rat Verleghstraat 2
4815 NZ Breda
Postbus 90151
4800 RC Breda
bbz@svb.nl
www.svb.nl/bbz

Grensinfopunt

T 0800 022 01 45 (alleen in Nederland)
www.grensinfopunt.nl

SPREKUREN

Maastricht

Centrum voor Werk en Inkomen, Het Bat 12a
Elke 2e vrijdag van de maand
van 10.00 tot 14.00 uur

Terneuzen

Centrum voor Werk en Inkomen, Rosegracht 2
Elke 2e woensdag van de maand
van 10.00 tot 14.00 uur

Eindhoven

Belastingdienst, Karel de Grotelaan 4
Elke 4e woensdag van de maand
van 10.00 tot 14.00 uur

Wij houden ook spreekuren met andere organisaties.
Data en locaties vindt u op onze website of kunt u bij ons
opvragen.

OVERIGE ADRESSEN EN TELEFOONNUMMERS

Sociale Verzekeringsbank (SVB)

Kantoor Verzekeringen
T 020 656 52 77
T 0031 20 656 52 77 (buiten Nederland)
Postbus 357
1180 AJ Amstelveen
www.svb.nl

Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ)

Dienst migrerende werknemers
T 02 509 34 96
T 0032 2 509 34 96 (buiten België)
Dienst Internationale Overeenkomsten
(ambtenaren, toepassing artikel 17)
T 02 509 27 94
T 0032 2 509 27 94 (buiten België)
Victor Hortaplein 11
B 1060 Brussel (Sint-Gillis)
contactrszmigr@rsz.fgov.be
www.rsz.fgov.be

Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen

Dienst Verplichtingen – Internationale Overeenkomsten
(VOB-CIO)
T 02 546 43 35
T 0032 2 546 43 35 (buiten België)
Jan Jacobsplein 6
B 1000 Brussel
info@rsvz-inasti.fgov.be
www.rsvz.be

WWW.SVB.NL/BBZ

Sociale Verzekeringsbank *voor het leven*